

Kommunala lóggávan er avloðað

7-9 kommunur í staðin fyri nú 51

Nevndin, sum kannar kommunalu viðurskiptini í Føroyum, hevur skotið upp at gera nýggja lóggávu við størri kommunum fyri eyga

Nevndin sum landsstýrið hevur sett at kanna kommunalu lóggávuna hevur verið í Danmark og Noregi og kanna hesi viðurskipti á staðnum. Hetta er fimm-mannanevnd og eru limirnir: Kári D. Petersen úr Havn, Ásbjørn Joensen úr Klaksvík, Karl Johan Hansen úr Saltangará, Jóan P. Petersen við Norðskála og Gunnar Mikkelsen úr Havn.

Vit hava í hesum sambandi hitt Kára Petersen, landsstýrisfulltrúa, á máli og hava sett honum ymsar spurningar.

Grundarlagið gamalt

Eftir tí sum framkom undir viðgerðini av logmansrøðuni skiltist, at nevndin hevur sitið leingi.

— *Nær varð nevndin sett?*

— Eg minnst vel at Hanus við Høgadalssá nevndi undir viðgerðini, at henda nevnd hevði sitið í nøkur ár og at hon nú hevði fingið sína uttandalaferð, so at nú mátti okkurt siggjast.

Tað er rætt at grundarlagið undir nevndini er gamalt, av tí at í 1966 varð gjørt ein lógtingslóg sum gav landsstýrinum heimild til at seta eina 5-mannanevnd, men henda nevnd varð ikki sett fyrr enn í januar -69. Uppgávan hjá nevndini er at kanna kommunalu lóggávuna í Føroyum, og møguliga koma við uppskotum til broytingar, herundir eisini uppskot um møguligar samanleggingar av kommunum.

Samanlegging

Uppá fyrispurning um hvat arbeiði nevndin hevur gjørt higartil, sigur Kári Petersen: — Vit hava gjøgnumgengið ta gomlu kommunalu lóggávuna. T. v. s. lógina um bygðakommunur frá 1872, lógina um Tórshavnar bý frá 1908 og kommunalu vallógina. Og herumframt hevur nevndin gjøgnumgengið allar aðrar lógir sum

viðvíkja kommunalum viðurskiptum.

Aftaná hesa gjøgnumgongd kom nevndin til tað úrslit, at ein nútíðansgerð av allari hesari lóggávu var harðliga fyrineydun, men samstundis var tað torført at gera eina hóskandi lóggávu við teimum smáu kommunalu eindunum vit hava í dag. Nevndin var tí sinnað, at gera uppskot um samanlegging av kommunum solsiðis,

tórið hjá danska innanrikisráðnum. »Kommunernes landsforbund« og kommunustýrin í Fredrikssund, Værløse, Assens og Svendborg kommunu. Í Noregi vóru vit saman við umboðum fyrir kommunaldepartementet, By- og Herredsforbundet og kommunustýrin í Øygarden, Radoy og Gulen kommunu.

Harafurat høvdu vit fund saman við fylkismanninum

anleggingin eigur at fara fram. Eisini halda vit, við samanlegging skal havast í huga at ein kommuna skal vera eitt nátturligt grundarlag undir eini vinnulívsutbygging.

Vilja koma við uppskoti um samanlegging

— *Hvat tekst nevndin við í lot uni. í endamálsgrein hjá nevnd*

gjørt hesa samanlegging fyrir seg av teirri orsök, at spurningurin er ikki fyrilagdur.

Eg haldi sjálvur, at henda samanlegging er nátturlig og eigur at fara fram um kommunurnar semjast.

Eg haldi tó ikki, at ein samanlegging av Suðurstreymoy hevur stórra skund enn aðrar samanleggingar. Tendensurin hevur gingið hinvegin. Tað er ikki meir enn 2 ár síðani tað seinasta kommunubýtið var endaliga samtykt.

Hvat siga kommunurnar

Spurdur um hvat hann heldur kommunurnar siga til eina so umfangandi samanlegging, sigur Kári Petersen:

Tann seinasta kommunubýtingin visir, at ein kann ikki rokna við eini positivari støðu frá kommununum, men annars hava vit ikki spurt kommunurnar. Eg rokni við, at tá kommunurnar gjøgnum tær viðari kanningarnar, har ter helst koma at medvirka, siggjast fyrimunarnir av stórra kommunalum eindum, fer áhugin fyrir samanlegging í flestu førum at vera til steðar.

Íð hvussu er legði eg til merkis í Danmark, at tað í fleiri førum var undirstrikað, at samanleggingin hevði ókt um tað kommunala sjálvstýri, og tað má jú vera rætt, at borgararnir í einum ávisum øki kunnu gerast betur førir fyrir at taka sær av sínum áhugamálum, endar Kári Petersen í samrøðu við SOSIALIN.

tor.—

Tað verður ívasamt hvussu kommunurnar taka undir við eini samanlegging. Her siggja vit tá kravgongumenn av Toftum handa eina fundarsamtykt um sundurbýting av Nes sóknar kommunu.

at tær 51 kommunurnar vit hava í dag, kundu verið skornar niður í eitt tal frá 7-9, og at gera uppskot til heilt nýggja kommunala lóggávu við hesum fyri eyga.

Uttandalaferðin

— *Hví fór nevndin uttandals?*

— Vit vistu, at bæði í Danmark, Noregi og Svøríki vóru farnar fram stórar samanleggingar og vit høvdu gjørt okkum kunnugar við hesar, men hildu, tað vera mest sum óforvarligt ikki at hava kannað hetta eitt sindur nærri á staðnum, áðrenn vit komu við uppskoti um so stórar broytingar hjá okkum, og vit valdu at kanna, viðurskiptini í Danmark og Noregi.

— *Hví ikki í Svøríki?*

— Av tí at vit hildu tað vera neyðugt at avmarka tað bæði ókonómiskt og tíðarmessiga.

— *Hvar í Danmark og Noregi vóru tit?*

— Í Danmark høvdu vit fundir við »Kommunaleformkommissionen«, kommunukan-

Óðrvísi býtt

Spurdur um hvat nevndin fekk burtur úr uttandalaferðini, svarar Kári Petersen: Nóg. Fyri tað fyrsta hava vit havt møguleika at sæð hvussu kommunala umsitingin var skipað og eisini at kommunurnar hava nóg fleiri mál um hendir enn her hjá okkum, men tað sum eg sjálvur haldi hava stóran tyding av ferðini er hetta, at meðan vit áðrenn vit fóru høvdu sett okkum sum mál fyrir samanleggingini, at fólkatalið í einari kommunu mátti vera nóg stórt at kunna bera eina forsvarlaga figgiarlaga og tekniska umsiting, so eru vit nú greiðir yvir, at støða eisini eigur at vera tikin til um ikki eitt óðrvísi býti av uppskoti um eigur at fara fram. Her verður serliga hugsað um skúlumál, heilsu- og samferðslu mál og sosialmál.

Ein tilik støðutakan vil aftur ávirka metanina av hvussu sam-

ini stendur, at kommunalu lóggávan skulu kannast og skal nevndin møguliga koma við uppskoti um samanlegging.

— *Hvussu langt ætla tit at koma?*

— Hetta arbeiði við at kanna býti av uppskoti og tilíkt, meta vit sum eitt ógvuliga stórt arbeiði sum krevur tíð, men kommunala lóggávan annars er so avloðað, at hon ikki kann biða eftir hesum. Vit hava tí skotið upp yvir fyrir landsstýrinum, at vit nú gera uppskot til eina nýggja lóggávu við stórra kommunum fyrir eyga, og við síðuna av hesum halda vit fram við kanningunum.

Her skal viðmerkjast, at nakrar av kommununum í dag, eftir okkara tykki, eru nóg stórar, til at hava eina forsvarlaga umsiting. Sum sagt, halda vit fram við kanningunum og ætla vit at koma við uppskoti um samanlegging.

Suðurstreymoy

Tingingar hava verið um samanlegging av kommunum í Suðurstreymoy. Hvat heldur nevndin um hesa samanlegging?

— Nevndin hevur ikki við-

**REIÐARAVIRKI
HEILSOLA**
Kolonial & útgerð

**HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLÆDNABÚÐ
SLEIPSTØÐ
SHELL-AVGREIÐSLA**

DEILDIR:

**SKÁLA SKIPASMÍÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA**
Skipasmíð · Turkivirki · Handil

**HANDELSHUSET
PESCADERO A-S**
Strandgade 27A · København K
Tlf ASTA 1830 · Telex 5290

Pf. J. F. KJØLBRO

Klaksvík · Føroyar
Telefon 5489 · Telex 20
Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík